

İSTEHSALAT VENTİLYASIYASI VƏ İŞIQLANMANIN GİGİYENİK ƏSASLARI

Plan

- ❖ İstehsalat ventilyasiyasının əhəmiyyəti və təsnifatı
- ⦿ Təbii ventilyasiyanın yaranması, aerasiya, istilik və külək təzyiqi
- ⦿ Mexaniki ventilyasiya: ümumi , yerli , gətirici (hava duşları, oazis, isti hava pərdələri) və sorucu ventilyasiya (çətirlər, sorucu şkaf) sistemləri.
- ⦿ İstehsalat işıqlanması: əsas işıq anlayışları və görmə analizatorlarının fizioloji qiymətləndirilməsi, görmə prosesinin mahiyyəti
- ⦿ İstehsalatda işıqlanma sistemləri və işıqlanmaya olan gigiyenik tələblər

- Havanın təşkil edilmiş qaydada dəyişilməsi **ventilyasiya adlanır**. İstehsalat prosesləri zamanı, istilik, rütubət, buxar, toz, toksiki qazlar şəklində olan zərərli amillər xaric olunur. Onlar binaya yayılaraq hava mühitinin tərkibini dəyişir , bunlar da işçilərin sağlamlıq vəziyyətlərində dəyişikliklər törədir və əmək məhsuldarlığına əlverişsiz təsir göstərir.

Bu zərərlərə qarşı mübarizə tədbirləri texnoloji avadanlıqların hermetikliyinə istiqamətlənmişdir. Əgər texnoloji, inşaat və təşkilatı tədbirlər lazımi əmək şəraitini təmin edə bilməzsə, onda iş yerində normal sanitar-gigiyenik əmək şəraiti yaratmaq üçün ventilyasiyadan istifadə olunur.

Ventilyasiyanın vəzifəsi binanın işçi havasını təmiz hava və normal meteoroloji şəraitlə təmin etməklə, işçilərin əhval- ruhiyəsini, onların əmək məhsuldarlığını artırmaqdır. Bu məqsədlə istehsalat ventilyasiyası təmiz havanın gətirilməsini, texnoloji proses zamanı yaranan izafi istiliyin, rütubətin, tozların, zərərli qazların və buxarların xaric olunmasını, həmçinin qaz və toz ilə çirklənmiş havanı atmosfərə buraxmadan əvvəl onun təmizlənməsini müxtəlif üsul və qurğular vasitəsilə həyata keçirməkdir.

Ventilyasiya sisteminin təsnifatı:

- ◎ **Təbii və süni-** havanın hərəkət etdirməsinə görə
- ◎ **Ümumi və yerli-** işlədilən yerinə görə
- ◎ **Gətirici və sorucu-** təyinatına görə, gətirici və sorucu ventilyasiya qurğuları həmçinin **ümumi və yerli** olur.
- ◎ Təbii ventilyasiya 2 yerə bölünür:
 1. Mütəşəkkil və ya **aerasiya**
 2. Qeyri-mütəşəkkil və ya **infiltirasiya**.

- Təbii ventilyasiyanın **aerasiya və infiltrasiya** formaları. Binada və onun xaricində temperatur fərqinə əsasən hava mübadiləsi baş verir Qapı, pəncərə, nəfəslük və s. vasitəsilə belə hava mübadiləsi qismən təmizlənə bilər. Bu təbii ventilyasiyanın **aerasiya formasıdır**. Küləyin təsiri nəticəsində binanın divarlarının pəncərə səthlərindən, hermetik olmayan yerlərdən mövcud deşiklərdən binaya hava daxil olur və beləliklə yaranan külək təzyiqi nəticəsində hava mübadiləsi baş verir. Belə hava mübadiləsi təbii ventilyasiyanın infiltrasiya formasına aiddir.

- ◎ **Mexaniki ventilyasiya** xüsusi mexaniki qurğu (ventilyator, yejektor) vasitəsilə həyata keçirilir. Həmin qurğular vasitəsilə hava binaya gətirilir və ya sorulur. Mexaniki ventilyasiyadan o zaman istifadə edilir ki, təbii yolla meteoroloji şərait və havanın təmizliyi təmin oluna bilmir.

Sorucu
ventilya
siya

Ventilyasiya funksiyasına görə gətirici (binaya təmiz hava gətirilir), sorucu (çirklənmiş hava binadan xaric edilir) və gətirici-sorucu olur. Hava mübadiləsinin təşkili formasına görə **ümumi mübadiləli** (yəni, verilən bütün hava müəyyən yerə istiqamətləndirilməklə binadan xaric edilir), **yerli və zonal** ventilyasiyalar tətbiq olunur.

- Metallurgiya və maşınqayırma sənayesinin isti sexlərində **aerasiyadan** istifadə etmək səmərəlidir. Bu sahələrdə intensiv istilik xaric edən mənbələr (poladəritmə, boruprokat , elektrik-qövs, tovvermə sobaları, qızdırıcı sobalar, kürələr və s.) olduğundan binanın havasına çoxlu miqdar da istilik qarışır. Xaricdəki və daxildəki hava temperaturlarının fərqi sayəsində havanın həcm çəkisində fərq yaranır. Ona görə də , sexdə və bayırda havanın temperatur fərqi nə qədər böyük olarsa, istilik təzyiqi də bir o qədər çox olar

- ⊙ Gey – Lyussak qanununa görə havanı 1 dərəcə qızdırdıqda onun həcmi öz əvvəlki həcmnin $1/273$ -i qədər artır. Havanın temperaturası 1 dərəcə azaldıqda havanın həcmi $1/273$ qədər azalır və hava sıxlaşır və ağır olur.
- ⊙ İstənilən temperaturda havanın həcm çəkisi aşağıdakı düstur vasitəsilə təyin edilir

$$P_t = P_0 / (1 + \alpha t)$$

P_t - verilmiş temperaturda 1m^3 havanın həcm çəkisidir

P_0 – 0 dərəcə temperaturda 760 mm civə sütunu təzyiqində 1m^3 havanın həcm çəkisidir ki, bu da 1.293 kq-a bərabərdir.

t - havanın temperaturasıdır .

Külək təsirindən və istilik təzyiqindən istifadə məqsədi ilə bacası olmayan binalarda **sorma şaxtaları** düzəldirlər və onu xüsusi deffektorla təchiz edirlər.

- Bir qayda olaraq **aerasiya** birmərtəbəli ayrıca yerləşən binalarda təşkil edilir. Çoxmərtəbəli binaların yuxarı mərtəbəsində də aerasiya olunan sexlərin yerləşdirilməsinə icazə verilir.

- ◎ Sex nə qədər hündür olarsa , havanın sorulması bir o qədər yaxşı və aerasiya səmərəli olar. Aerasiya zamanı böyük hava mübadiləsi həyata keçirilir. O, iqtisadi cəhətdən effektivdir, belə ki, elektrik enerjisi sərf edilmir, ancaq onun idarə olunması xeyli mürəkkəb olub, hava şəraitindən , istilik və külək təzyiqlərindən asılıdır. Bu zaman atmosfərə buraxılan hava zərərli qarışıqlardan təmizlənmir. Əgər gətirilən havanın tərkibində toz və zərərli maddələrin konsentrasiyası yolverilən həddən 30% çox olarsa , aerasiya tətbiq olunmur.

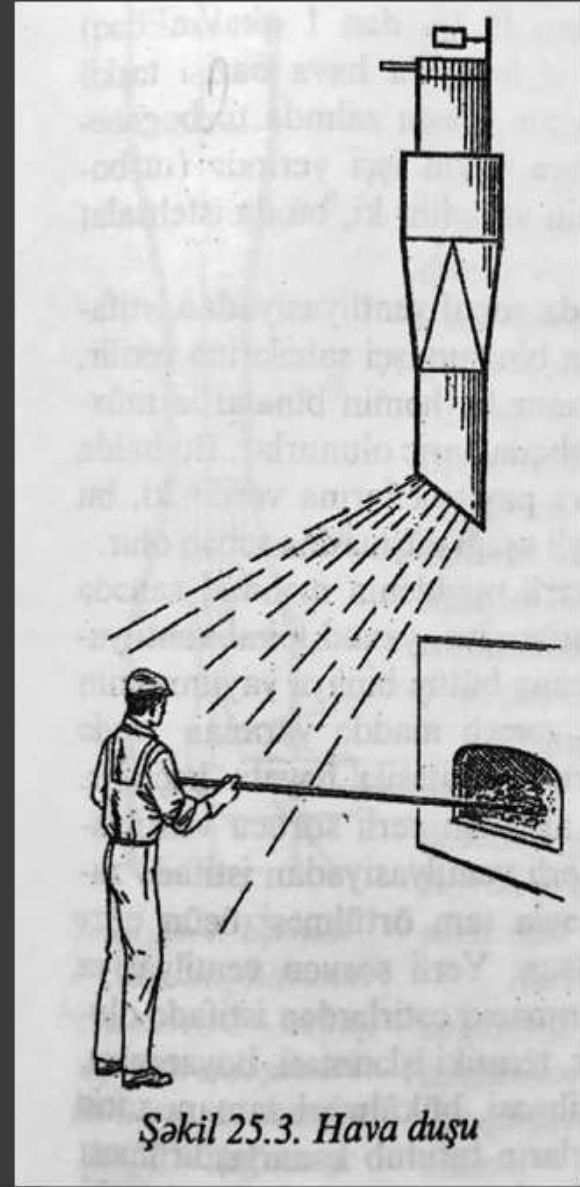
Mexaniki ventilyasiya

- ❖ **Ümumi mübadiləli ventilyasiya:**bu ventilyasiyanın vəzifəsi işçi havasından hava mühiti çirkləndiricilərini tamamilə çıxarmaq , sonra onları tutaraq təmizləməkdən və təmizlənmiş havanı atmosfərə buraxmaqdan ibarətdir.
- ❖ Ümumi hava mübadiləli ventilyasiya zamanı hava mübadiləsi üçün elə miqdar təmiz hava gətirilir ki, binanın havasına qarışan zərərləri, yolverilən konsentrasiyaya qədər durulaşdırıla bilsin, yaxud istiliyi bütün otaqlar boyunca assimilyasiya etsin.

Yerli gətirici ventilyasiya.

- İsti sexlərdə fəhlə orqanzminin qızmasının qarşısını almaq üçün hava duşlarından istifadə olunur. Bu zaman bədən səthindən keçən havanın hərəkət sürəti 2-5 m/san olmalıdır ki, konveksiya və buxarlanma yolu ilə bədənə istiliyin xaric olunması asanlaşsın.

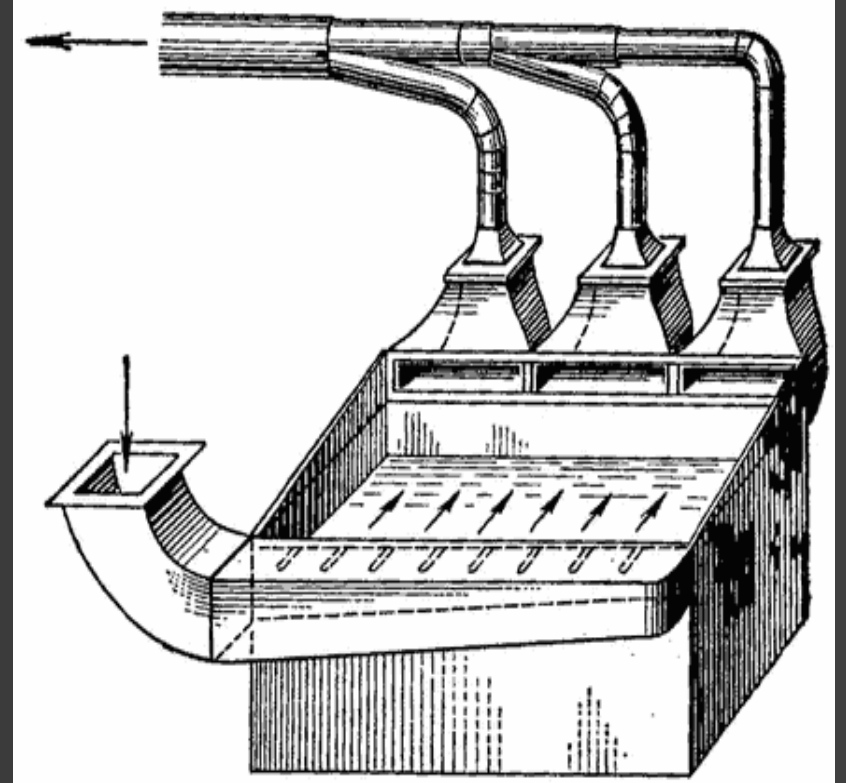
Hava duşları üfünü və ya bir qədər maili istiqamətdə verilir, qurğu su ilə təchiz olunmaqla, birbaşa işçilərin paltarını üzərinə düşərək buxarlanır və beləliklə də, əlavə olaraq işçilərin bədənlərinin soyumasına şərait yaradır. Hava duşları Marten peçləri, boru-prokat, tökmə (metalın əridilməsi, tökülməsi, naxış vurulması), termiki (tovvermə, metalbişirmə) və başqa sexlərdə, eləcə də şüşə zavodlarında sobalara xidmət edənlərə tətbiq edilir.

Şəkil 25.3. Hava duşu

- **Hava və istilik pərdələri:** Növbə ərzində qapı (darvaza) 40 dəqiqədən az olmayaraq açıq qaldıqda , yaxud növbə ərzində qapı 5 dəfədən artıq açıldıqda, qapının dəhlizi olmadıqda, bayırda havanın temperaturu 15C və aşağı olduğu hallarda, otaqları qızdırmaq üçün isti hava pərdələrindən istifadə edilir.

Yerli sorucu ventilyasiya-
zərərli qarışıqların
istehsalat otağına
yayılmasına imkan
vermədən , əmələ
gəldiyi yerdə,
mexaniki yolla tutulub
kənar edilməsidir.

Üfürücünün yan sorucusu

Yonucu, cilalandırıcı, pardaxlayıcı disk və daşlarla ağac, metal, plastmas materialları emal edərkən toz mənbəyi yaranır. Əmələ gələn tozun binaya yayılmaması üçün daşı və diski **borulu örtük** içərisində yerləşdirib, borunu isə ventilyatorun havaaparan borusuna birləşdirirlər, havaaparan boru isə sorucu ventilyatorla birləşdirilir.

Tozlanmış havanı tozçökdürən kameralarda, siklonlarda, parça, koks, yapışqan filtirlərdə, su, elektirik çökdürücülərində və başqa üsullarla təmizləmək olar.

Müəssisəyə
hava gətirən
və çirkli
havanı
aparan
borular.

- ◎ **Parca filtr**-havanı zərif tozlardan təmizləmək üçün istifadə olunur. Mis. Un, kömür, sement tozu.
- ◎ **Quru elektirik filtirləri**- bütün növ tozları tutmaq üçün işlənir. Bu filtirlərdən istifadə etdikdə 100% təmizləməyə nail olunur. Onların iş prinsipi toz hissəciklərinin əks yüklə yüklənmiş elektrodlara çökdürülməsinə əsaslanır.

Tüstü , qaz, buxar mənbəyinin üzərində **çətir asılır**. Xüsusən qızmış qaz və tüstülərin xaric olunması üçün çətir çox əlverişlidir. Ona görə də termiki, metal yayma, dəmirçixana sobaları olan sexlərdə kürənin (ocağın) üstündə çətir quraşdırılır.

SORUCU ÇƏTİRLƏR

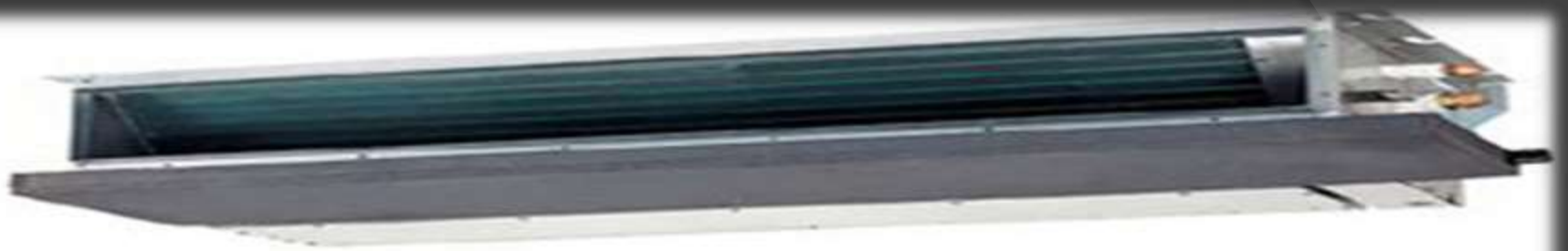

Xarakterindən və növündən asılı olmayaraq bütün yerli ventilyasiya qurğuları aşağıdakı tələblərə uyğun olmalıdır.

1. İş şəraitinə təsir etməməli və əmək qabiliyyətini azaltmamalıdır.
2. Ventilyasiya qurğularının təmiri zamanı onların sökülüb qurulması asan olmalıdır.
3. Vent. qurğ. sorucu qolları zərərli maddə əmələ gələn yerə yaxın olmalıdır.
4. Çirklənmiş havanın tənəffüs zonası səviyyəsi ilə sorulmasına imkan verilməməlidir.

5. Sorucu qollar və onların birləşən yeri germetik olmalıdır.
6. Toz törədən avadanlığı mümkün qədər xarici divara yaxın yerləşdirilməli ki, tozlanmış havanı xaric etmək işi asan olsun.
7. Sorucu mexaniki ventilyasiya düzəltdikdə, bir qayda olaraq gətirici mexaniki ventilyasiyada nəzərdə tutulur. Xaricdən havanın temperaturası +10 dərəcə və ondan aşağı olduqda gətirici ventilyasiya ilə verilən hava qızdırılmalıdır.

⦿ **Havanın kondensasiyası** (kondisioner) kondensasiya sözu latınca conditio sozündən alınmışdır, şərait deməkdir. Yəni istehsalat və başqa binalarda havanın qabaqcadan müəyyən olunmuş fiziki xassələrini, temperatur, rütubət hərəkətini və təmizliyini saxlamaq üçün yaradılan şərait başa düşülür.

İSTEHSALAT İŞIQLANMASI.

- *Görünən şüalar yüksək bioloji təsirə malik olub, orqanizmin əsas həyat funksiyalarının tənzimlənməsində mühüm rol oynayır. Işıq görmə analizatorunun adekvat qıvcıqlandırıcısı olub bizi əhatə edən aləmdən informasiyanın 90% - i onun vasitəsilə daxil olur. Təbii və süni işıq mənbələri ilə istehsalatın səmərəli işıqlandırılması əmək məhsuldarlığı prosesinin yüksəlməsini və görülən işin keyfiyyətinin yaxşılaşmasını təmin edir.*

ƏSAS İŞIQ KƏMİYYƏTLƏRİ VƏ ÖLÇÜ VAHİDLƏRİ

- ⦿ İşıq seli - işıq hissiyatı yaradan şüa enerjisinə deyilir. İşıq selinin ölçü vahidi lyumendir (lm).
- ⦿ İşıq şiddəti - işıq selinin fəzada sıxlığı. İşıq selinin vahidi kandeladır (kd).
- ⦿ İşıqlanma - işıqlanan sahəyə düşən işıq selinin səthi sıxlığı olub, səthə düşən işıq selinin, həmin səthin sahəsinə olan nisbətə müəyyən olunur. İşıqlanma vahidi lyuksdur (lk).
- ⦿ Parlaqlıq - gözdə reaksiya törədə bilən işıq kəmiyyətidir Parlaqlığın vahidi kandela/kavdratmetrdir (kd/m²)

GÖRMƏ ANALİZATORUNUN FUNKSİYALARI.

- Işıq hissiyatı həddi - işıq hissiyatı törədə bilən minimal işıq enerjisinə deyilir.
- Kontras həssaslığı - gözün obyektlə fon arasındakı parlaqlıq fərqlərini fərqləndirmə qabiliyyətidir.
- Görmə itiliyi - gözün əşyanın formasını, çevrəsini, ümumi şəklini, ölçüsünü, ayrı-ayrı hissələrini fərqləndirmə qabiliyyətidir.
- Görmə qavranılmasının sürəti - bu və ya digər obyektə qavramaq üçün müəyyən qədər vaxt tələb olunur. Bu vaxt gözün fərqlənmə sürətinin inteqral funksiyasını xarakterizə edir.
- Görmə analizatorunun ötürmə qabiliyyəti - görmə qavranılmasının sürətini, görmə itiliyini işığa qarşı sadə şərti reflektoru reaksiyanın latent dövrünün vaxtını və s. qiymətləndirməyə imkan verən inteqral funksiyasıdır.

Görmə prosesi.

İşıq seli baxılan səthdən gözə doğru istiqamətlənərək buynuz qişadan, bəbəkdən, billurdan keçib tor qişaya çatır. Tor qişa 3 qat neyronun ibarətdir. Birinci neyronun hər bir təbəqəsi pigment təbəqəsinin sərhəddində yerləşərək işığa həssas elementlə - çöpçük və ya kolbaçıqla qurtarır. Tor qişanın ortasında kolbacıqlar, periferiyasında çöpçüklər üstünlük təşkil edir. Çöpçük və kolbacıqların tərkibində işığa həssas maddənin miqdarı müxtəlif olduğuna görə onların işığa həssaslıqları da müxtəlifdir. Çöpçüklərdə görmə purpuru olan rodopsin maddəsinin çox olmasına görə zəif işıq qıcığı ilə oyana bilir. Kolbacıqlarda yodopsin az olduğuna görə onlar güclü işıq qıcığı nəticəsində fəaliyyətə başlayırlar. Kolbacıqlar rəngin seçilməsini, baxılan əşyalarda kiçik hissələri fərqləndirməyi təmin edir.

Görmə qüsuru

◎ Yaxın görmə:

1. Yalançı
2. Həqiqi

◎ Uzaq görmə:

1. Qocalıq
2. Həqiqi

GÖRMƏ QÜSURLARI

- ◎ Yalançı yaxıngörmə zamanı siliar əzələlərin statik gərginliyi tonik yığılmaya səbəb olur və akkomodasiya spazmı inkişaf edir.
- ◎ Akkomodasiya spazmı zamanı göz yaxından görən olur, lakin bu yalançı yaxıngörmədir, göz istirahət etdikdən sonra keçib gedir. Əgər iş həmin yalançı yaxıngörmə şəraitində davam etdirilərsə, həqiqi yaxıngörməyə keçə bilər, bu zaman göz almasının ön-arxa ölçüləri böyüyür.
- ◎ Əlverişsiz şəraitdə görmə işlərinin yerinə yetirilməsi erkən (40-yaşadək) qocalıq uzaqgörənliyinin inkişafına səbəb olur, bu zaman büllur elastikliyi itirir.

İstehsalat işıqlanmasının keyfiyyətinə qoyulan gigiyenik tələblər:

- ⦿ Görmə sahəsində parlaqlığın bərabər yayılması.**
- ⦿ Birbaşa və əksolunan parıltının məhdudlaşdırılması.**
- ⦿ İşıq selində pulsasiyanın olmaması.**
- ⦿ Şüalanmanın spektral tərkibi mümkün qədər gündüz işığına yaxınlaşdırılmalıdır.**

Parlaqlıq

Parlaqlıq düz (işıq mənbəyi və işıqlandırıcı) və əksolunan (güzgü səthindən əks olunan) ola bilər, düz parlaqlıqdan mühafizə üçün armaturdan (əksedici və səpələyici) və işıq səthdən lampanın asılma hündürlüyünün tənzimindən istifadə olunur. Əks olunan parlaqlığı zəiflətmək üçün işıq selini düzgün istiqamətləndirməli və işıq mənbəyi parlaqlığını azaltmaq lazımdır.

Təbii işıqlanma

- Təbii işıq mənbəyi günəşdir, onun səthində temperatur təxminən 6000 dərəcədir. Günəşdən yer səthinə daima güclü şüa seli gəlir. Bu selin $\frac{1}{3}$ yer səthindən əks olunaraq planetlərarası fəzaya səpələnir. Günəş şüasının $\frac{2}{3}$ hissəsi yerə çatır, yeri, okeanı qızdırır suyu buxarlandırır, külək və yağışa səbəb olur.

Təbii işıqlanmanın növləri:

- ◎ Təbii işıqlanma – binanın günəş işığı hesabına qapı-pəncərə vasitəsilə işıqlanmasıdır. Həmin işıqlanma aşağıda qeyd olunduğu kimi ola bilər:
 1. yuxarıdan – damda yerləşən baca və pəncərədən
 2. yanlardan – bayır divarların pəncərələrindən
 3. kombine edilmiş – pəncərə və işıq fənərləri vasitəsilə.

- İnsanın gözü 555 nm (sarı-yaşıl rəng) dalğa uzunluğuna malik görünən şüalara daha həssasdır, 400 və 700nm (bənövşəyi və qırmızı rəng) dalğa uzunluğuna malik şüalara az həssasdır. Sarı-yaşıl boya rəngi sinir sistemini sakitləşdirir, mavi və göy rəng tormozlayıcı, narıncı-qırmızı rəng qıcıqlandırıcı təsir göstərir. Müxtəlif təyinatlı istehsalat binalarını, avadanlıqları boyadıqda bunlar nəzərə alınmalıdır.

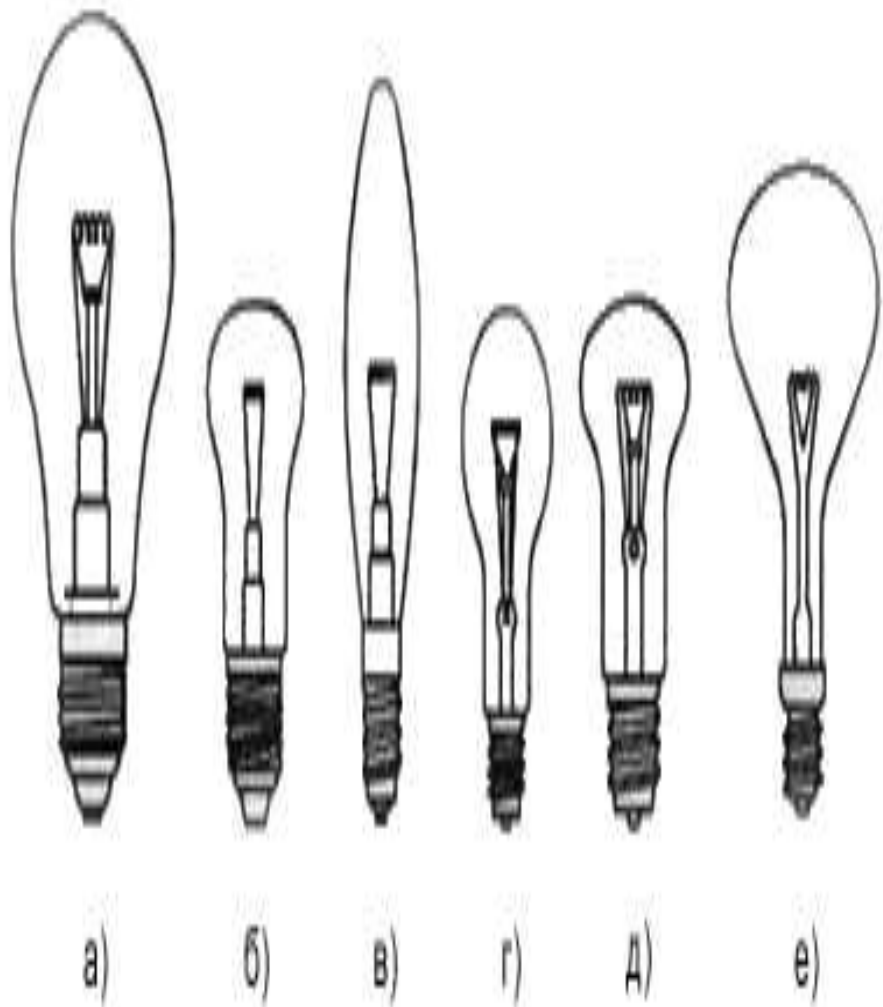
Binanın daxili interyerinin rənglənməsi zamanı rəng seçimi üçün tövsiyələr

Soyuq tonlu	Cənub rayonlarında yerləşən istehsalat binaları. Mərkəzi rayonlarda yerləşən qapı-pəncərəsi cənuba istiqamətlənən istehsalat binası otaqları Yüksək istilik xaric edən binalar (20 kkal-dən artıq)
İsti tonlu	Şimal və mərkəzi rayonlarda. Təbii işıqdan məhrum olan otaqlarda.
Neytral tonlu	Rəngə təlabat yüksək olan istehsalat binalarında

Süni işıqlanma

Bu növ işıqlanmaya közərmə və qazdoldurulmuş lampalar aiddir. Közərmə lampası istilikdən qızma prinsipi ilə işıq yaradır, görünən şüalar lampa telinin işıqsaçma temperaturuna qədər qızmasından əmələ gəlir və işığın spektral tərkibindən asılı olur.

Közərmə lampası

- ◎ **Qazdoldurulmuş lampalar** lüminessensiya prinsipi əsasında işıq yaradır. Bu lampaların divarı lyuminofor adlanan maddə ilə örtülür. Lampanın havası çıxarılır və oraya arqon inert qazı və civə doldurulur. Lampanın elektrodları qızdırılaraq oraya elektrik cərəyanı verilərsə, elektrodlar arasındakı civə buxarında boşalma gedir. Civə boşalmasının şüalanması lampanın iç divarını örtən lüminifora təsir edib işıq verməsinə səbəb olur. Lümineforun tərkibindən asılı olaraq lüminessent lampaların növləri: Gİ-gündüz işığı, Aİ-ağ işıq, SAİ-soyuq ağ işıq və s.

Lüminessent lampası

Qazdoldurma lampalarının üstün cəhətləri

- ❖ Şüa spektri günəşə yaxındır
- ❖ Yayılmış şüalar kölgə və zolaq salmırlar
- ❖ Yüksək işıqlanmanı təmin edirlər (küzərmə lampasından 2 dəfə artıq)
- ❖ Enerji sərfinə görə iqtisadi cəhətdən sərfəlidir
- ❖ İstismar müddəti uzundur.

Lüminessent lampasının çatışmayan cəhətləri

- Effektiv işləməsi üçün havada temperatur $+12^{\circ}\text{C}$ -dən aşağı olmamalıdır
- Monoton küylü olması
- Işıqsaçmanın təhrif olunması
- Stroboskopik effektin olması, yəni
- 1. sürətlə hərəkət edən predmetin fasilələrlə müşahidəsi şəraitində onun hərəkətsiz kimi qavranılması
- 2. Cismin hərəkətinin ayrı-ayrı anlarının şəklinin tez növbələşməsi, onun fasiləsiz hərəkəti kimi qavranılır.

- Işıqlanma sistemi ümumi, yerli və kombinəedilmiş ola bilər. Ümumi-bütün sexdə lampalar bərabər, yaxud avadanlıqların və işçi yerinin sahəsini nəzərə alaraq, lokal yerləşdirilə bilər. Yerli-ancaq işçi səthi işıqlandırmaq üçün, kombinəedilmiş-bu sistem işçi səthində yüksək parlaqlıq yaratmaq üçündür.

İstehsalat binalarında TiƏ-nin norması

İşin dərəcəsi	Binada icra edilən işin xarakteri		TiƏ %-lə	
	Dəqiqliyinə görə işin növü	Obyektin mm-lə ölçüsü	Yuxarıdan və kombinəedilmiş işıqlanma e_{orta}	Yandan işıqlanma Zamanı e_{min}
I	Xüsusi dəqiq işlər	0,1 və daha az	10	3,5
II	Yüksək dəq.görülən işlər	0,1-0,3	7	2
III	Dəqiq işlər	0,3-1	-	1,5
IV	Az dəq.tələb edən işlər	1-10	3	1
V	Kobud işlər	10-dan artıq	2	0,5

Təyinatına görə çiraqların növləri:

- Açıq, qapalı
- Turşuya, qələviyə davamlı
- Toz, elektrik keçirməyən
- Rütubət və paslanmaya davamlı

İşıqlanmanın gigiyenik normallaşdırılması

- Hal-hazırda istehsalat işıqlanması üçün yeni sanitariya norması yoxdur. Odur ki, istehsalat müəssisələrində təbii və süni işıqlanmalar qüvvədə olan tikinti norma və qaydalarına (SN və Q) əsasən normallaşdırılır.

Dəqiq işlər üçün işıqlanmanın və parlaqlığın tövsiyyə olunan səviyyəsi

Fərqləndirilən obyektin ölçüsü, Bucaq/dəqiqə	İş növbəsinə görə dəqiq işlərin vaxtı (%)	İşıqlanma (lk)	İşçi səthin parlaqlığı (kd/m ²)
1,5-dən az	60-dan artıq 60-dan 30-a 30-dan az	3000 2000	300-500
1,5 dən 3-ədək	60-dan artıq 60-dan 30-a 30-dan az	1500 1000	150-2000
3-dən 5-ədək	60-dan artıq 60-dan 30-a 30-dan az	750 500	50-100

Diqqətinizə görə təşəkkürlər!